

رشد صندلی فروشی در دانشگاه های بزرگ

زهرا رضانی
رئیس گروه دانشگاه

چند سالی است نام پردیس های خودگردان دانشگاه های مطرح کشور در فضای آموزش عالی شید می شود، پردیس هایی که هرچند از اوایل دهه ۸۰ شکل گرفتند اما حالا به بازوی درآمدی قابل توجهی برای

دانشگاه های دولتی تبدیل شده اند. نکته مهم درباره این پردیس ها مسیر متفاوتی است که برای تربیت دانشجو در پیش گرفته اند؛ چراکه با وجود وابستگی این پردیس ها به دانشگاه های دولتی، اما تحصیل در آنها رایگان نیست و داوطلب از همان ابتدا می داند برای رسیدن به صندلی های آن باید هزینه کند. با این حال درج برند دانشگاه های مطرح کشور در پایین مدرک فارغ التحصیلان دانشجویانی که در پردیس های

خودگردان تحصیل می کنند، به حدی جذاب خواهد بود که آنها حاضر باشند هزینه های بالا برای تحصیل را به جان بخرند. نکته مهم دیگر اینکه پردیس ها امکان پذیرش دانشجو در هر ۳ مقطع تحصیلی را دارند، اما طبیعی است که بیشترین میزان پذیرش در آنها هم به مقطع کارشناسی اختصاص پیدا کند؛ چراکه عمده ورودی به فضای دانشگاهی هم از این مقطع رقم می خورد. پذیرشی که مانند دیگر دانشگاه ها از طریق

شرکت در آزمون سراسری یا پذیرش صرفا براساس سابقه تحصیلی دنبال می شود. آنچه در اینجا مطرح می شود این است که اولاً کدام دانشگاه ها امکان پذیرش دانشجوی پردیسی را دارند، دومین مساله آن است که تحصیل در هر دانشگاهی چقدر برای دانشجوی آب می خورد و سومین مساله هم ظرفیت اختصاص یافته به پردیس های مختلف است. در این گزارش به هر سه سوال، پاسخ داده ایم.

تحصیل در پردیس های دانشگاهی چقدر آب می خورد؟

مهندسی کامپیوتر شریف؛ ۳۷۰ میلیون!

شهریه را باید موضوع اصلی فعالیت پردیس های خودگردان دانشگاه های مطرح کشور دانست، مساله ای که البته به همان میزان که برای مسئولان این پردیس ها مهم است، برای دانشجویان و خانواده هایشان نیز دارای اهمیت است؛ آن هم در شرایطی که نرخ تحصیل در این دانشگاه ها بنا به دلایل مختلف که مهم ترین آن را باید همان نام و برندشان دانست، رقم های قابل توجهی را هم شامل می شود. البته در این میان نباید این مساله را هم از قلم انداخت که تعیین شهریه تحصیل در پردیس های برای هر سال تحصیلی از سوی هیات امنای دانشگاه های مربوطه به تنهیکه مقطع تحصیلی صورت می گیرد که البته این رقم در هر دانشگاهی متفاوت است. برای درک بهتر میزان شهریه در پردیس سه دانشگاه مهم کشور کافی است نگاهی داشته باشیم به جداول شهریه که از سوی خود پردیس ها منتشر شده است. به عنوان مثال برای تحصیل در رشته کامپیوتر در پردیس خودگردان دانشگاه صنعتی شریف آن هم در مقطع کارشناسی، با در نظر گرفتن این مساله که دانشجو باید ۱۴۰ واحد درسی را در طول تحصیل بگذراند که از این میان ۱۲۳ واحد به عنوان دروس نظری و ۱۷ واحد به عنوان دروس عملی در نظر گرفته شده است. از شهریه ۲۴ میلیون و ۳۳۳ هزار تومانی ثابت که بگذریم، دانشجو باید ۵۸ میلیون و ۳۶۷ هزار تومان شهریه برای دروس عملی و ۲۸۱ میلیون و ۵۳۶ هزار تومان هم برای دروس نظری بپردازد. یعنی دانشجوی پردیس خودگردان دانشگاه صنعتی شریف برای گرفتن مدرک تحصیلی فارغ التحصیلی در رشته مهندسی کامپیوتر باید ۳۷۴ میلیون و ۳۳۶ میلیون و ۶۶۸ هزار تومان بپردازد! البته این در حالی است که دانشجو بتواند در زمان موعده مقرر تحصیلش را تمام کند؛ چراکه در غیر این صورت قطعاً به هر اندازه سنواتی که دانشجو می خورد، باید هزینه بیشتری هم واریز کند. البته این ارقام زمانی بیشتر خود را نشان می دهد که بدانیم این دانشگاه در مجموع این دانشگاه براساس دفترچه انتخاب رشته در ۳ گروه آزمایشی توانسته هم برای پردیس خودگردان در تهران و هم در کیش ۶۲۱ نفر پذیرش کند؛ یعنی عملاً ۲۲۲ میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان کسب درآمد از این بخش خواهد داشت.

۸۰ میلیون تومان بدهید

فارغ التحصیل ارشد شریف شوید

البته تحصیل در این دانشگاه برای دانشجوی کارشناسی ارشد، شرایط متفاوتی هم دارد؛ چراکه دانشجویی بخواهد از مقطع ارشد پردیس صنعتی شریف در رشته برنامه ریزی فارغ التحصیل شود، با توجه به اینکه این رشته ۲۰ واحد نظری و ۶ واحد مربوط به پایان نامه و ۴ واحد عملی دارد، عملاً دانشجو باید در کنار پرداخت ۲۱ میلیون و ۱۴۰ هزار تومان شهریه ثابت، ۲۶ میلیون و ۹۷۲ هزار تومان پول واحد نظری داده، ۲۴ میلیون و ۵۱۳ هزار تومان هم بابت پروژه یا همان پایان نامه اش بپردازد و ۸ میلیون و ۹ هزار تومان هم بابت دروس عملی پرداخت کند، رقمی که در مجموع برای دانشجو ۸۰ میلیون و ۷۱۳ هزار تومانی آب می خورد. البته باید این را هم ملاک قرار داد که قطعاً هر چه رشته مدنظر دروس عملی و کارگاهی بیشتری داشته باشد، این هزینه بالاتر هم می رود.

۱۰۰ میلیون تومان صاحب مدرک فنی و مهندسی از دانشگاه تهران شوید

اگر بخواهیم وضعیت تحصیل همین رشته در پردیس کیش دانشگاه

تهران را حساب کنیم، باید عنوان کرد دانشجو در گام اول باید ۱۳ میلیون و ۳۳۹ هزار تومان بابت شهریه ثابت بپردازد. در کنار آن برای گذراندن دروس عملی نیز مجبور به هزینه کرد ۱۴ میلیون و ۱۲۵ هزار تومان است و برای دروس نظری هم ۶۸ میلیون و ۱۳۵ هزار تومان شهریه تحصیل می شود. یعنی در مجموع مهر شدن مدرک تحصیلی در پردیس کیش دانشگاه تهران برای دانشجویان این رشته تحصیلی ۹۵ میلیون و ۵۹۹ هزار تومان آب می خورد. البته تحصیل در رشته های روانشناسی ۱۴۷ واحدی هزینه کمتری خواهد داشت؛ چراکه از این میان ۱۲۲ واحد نظری و ۲۵ واحد هم عملی است یعنی عملاً دانشجو باید ۱۰ میلیون و ۶۶۷ هزار تومان شهریه ثابت بپردازد و برای دروس نظری هم ۶۹ میلیون و ۸۶۸ هزار تومان و در ازای دروس عملی نیز ۲۱ میلیون و ۵۲۱ هزار تومان بپردازد. یعنی عملاً این رشته به دلیل بیشتر بودن تعداد واحدهایش به نسبت رشته مهندسی کامپیوتر، باید ۱۰۲ میلیون و ۵۶ هزار تومان بپردازد. درحقیقت شاید مبلغ شهریه در علوم انسانی و علوم رفتاری کمتر باشد، اما مبلغ نهایی تمام شده هزینه تحصیل را باید با ملاک قرار دادن تعداد واحدها در نظر گرفت. دانشگاه تهران نیز می تواند امسال ۶۰۰ نفر را در هر ۳ گروه آزمایشی پذیرش کند که یعنی برای امسال این دانشگاه تنها ۶۱ میلیارد و ۲۲۳ میلیون تومان از محل تحصیل این دانشجویان درآمد خواهد داشت. اگر بخواهیم هزینه تحصیل در همین رشته برنامه ریزی شهری را در پردیس دانشگاه تهران حساب کنیم، باید عنوان کرد دانشجو در کنار پرداخت ۱۳ میلیون و ۳۳۹ هزار تومان پول شهریه ثابت، ۲۱ میلیون و ۷۳۸ هزار تومان پول شهریه واحدهای نظری، ۱۶ میلیون و ۳۰۳ هزار تومان پول واحدهای پایان نامه و ۸ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان هم پول شهریه دروس عملی اش می شود. البته اگر دانشجویی نیاز به جبرانی عملی داشته باشد، باید ۵ میلیون و ۳۳۵ هزار تومان هم بابت آن بپردازد. در مجموع هم فارغ التحصیلی از مقطع کارشناسی ارشد پردیس این دانشگاه، ۴۶ میلیون و ۳۴۱ هزار تومان هزینه در بردارد.

۳۳۸ میلیون تومان

فارغ التحصیل دکتری تهران شوید!

البته تحصیل در مقطع دکتری برای دانشگاه تهران ۲۷۶ میلیون و ۶۵۷ هزار تومان برای رشته های علوم انسانی و علوم رفتاری و برای سایر گروه ها هم ۳۳۸ میلیون و ۱۲۷ هزار تومان تمام می شود.

صندلی امیرکبیر ۲۰۷ میلیون تومان!

تحصیل در رشته مهندسی کامپیوتر در پردیس دانشگاه امیرکبیر اما قیمت های متفاوتی دارد؛ چراکه در پردیس بین الملل این دانشگاه تحصیل در همین رشته ۱۳ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان شهریه ثابت دارد، ۱۳۴ میلیون و ۲۴۰ هزار تومان شهریه دروس تخصصی و اصلی، ۳۴ میلیون تومان شهریه دروس پایه، ۲۶ میلیون تومان شهریه دروس عمومی می شود، یعنی در مجموع دانشجو زمانی از این پردیس دانشگاه امیرکبیر فارغ التحصیلی می شود که ۲۰۷ میلیون و ۶۰۴ هزار تومان هزینه کرده باشد. با توجه به اینکه امیرکبیر به عنوان یک دانشگاه صنعتی شناخته می شود، طبیعتاً عمده پذیرش در آن هم از شاخه

علوم ریاضی خواهد بود و طبیعتاً میزان شهریه نهایی هم با توجه به رشته مدنظر انتخابی از سوی داوطلب، متفاوت خواهد شد. امیرکبیری ها اما با توجه به اینکه تنها در حوزه علوم ریاضی، ظرفیت پذیرش دانشجو را در اختیار دارند و این میزان هم برای امسال به ۳۱۵ نفر می رسد، این امکان را خواهند داشت که در سال تحصیلی جدید ۶۵ میلیارد و ۳۹۵ میلیون تومان درآمد از محل تحصیل دانشجویان مقطع کارشناسی داشته باشند.

برای فارغ التحصیلی از این دانشگاه در مقطع کارشناسی ارشد هم با ملاک قرار دادن همان رشته برنامه ریزی شهری، دانشجو باید ۲۹ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان پول شهریه دروس نظری، ۱۴ میلیون و ۸۸۰ هزار تومان پول شهریه بابت پایان نامه و پروژه و ۹ میلیون و ۹۲۰ هزار تومان هم پول بابت دروس عملی اش بپردازد. ارقامی که با در نظر گرفتن شهریه ۱۴ میلیون و ۷۰۰ هزار تومانی ثابت این دانشگاه، ۸۹

میلیون و ۱۰۰ هزار تومان می شود. این مساله نشان می دهد تقریباً شهریه در مقطع کارشناسی ارشد بین هر سه دانشگاه مشترک است و تفاوت چندانی با یکدیگر ندارد. اما موضوع اصلی بر سر مقطع کارشناسی است که اعداد متفاوتی را شامل می شود.

با ۳۳۶ میلیون تومان هزینه

پزشکی تربیت مدرس بخوانید

در دانشگاه تربیت مدرس اگر می خواهید از مقطع دکتری فارغ التحصیل شوید، در رشته های علوم انسانی، حقوق و مدیریت و اقتصاد باید رقمی معادل ۲۴۱ میلیون و ۴۲۵ میلیون تومان هزینه کنید، رقمی که در دیگر دانشگاه ها به جز پزشکی به ۲۹۵ میلیون و ۷۵ هزار تومان و در خود دانشکده علوم پزشکی هم ۳۳۶ میلیون و ۳۸۳ هزار تومان تمام می شود.

مقطع کارشناسی پردیس خودگردان دانشگاه صنعتی شریف

سال ورود	شهریه ثابت	شهریه نظری	شهریه عملی	شهریه واحد کارآموزی
۱۴۰۳	۳۴۳۳۳۷۰۰	۲۲۸۸۹۱۶۰	۳۴۳۳۳۷۰	۱۱۴۴۵۰۸۰

کارشناسی ارشد ورودی ۱۴۰۳ (دانشگاه صنعتی شریف)

سال ورود	شهریه ثابت هر نیمسال تحصیلی	هرواحد نظری	هرواحد درس جبرانی	هرواحد آزمایشگاهی	هرواحد کارگاهی	هرواحد پروژه
۱۴۰۳	۲۱۱۴۰۰۰۰	۱۳۴۸۶۰۰۰	۶۷۴۵۰۰۰	۲۰۲۲۶۰۰۰	۲۰۲۲۶۰۰۰	۴۰۸۵۵۰۰۰

مقطع کارشناسی (پردیس کیش) دانشگاه تهران

گروه آزمایشی	شهریه ثابت	شهریه ثابت	شهریه متغیر نظری	شهریه متغیر واحد عملی
هنر	۱۲۶۶۲۶۰۰	۵۷۴۱۵۶۶	۸۱۱۳۳۵۲	
فنی و مهندسی- علوم پایه، دکتری عمومی دامپزشکی و ...	۱۳۳۳۹۵۹۸۱	۵۵۳۹۴۵۲	۸۳۰۹۱۷۹	
علوم انسانی و علوم رفتاری	۱۶۶۷۱۸۷۱	۵۷۲۶۹۵۹	۸۶۰۸۶۰۹	

مقطع کارشناسی ارشد (پردیس های کیش، البرز، ارس، قشم و کاسپین دانشگاه تهران)

گروه آزمایشی	شهریه ثابت	واحد نظری	واحد عملی	جبرانی نظری	جبرانی عملی	پایان نامه
علوم انسانی - علوم رفتاری	۱۰۸۰۶۹۳۰۲۳	۱۰۸۰۶۹۳۰۰	۱۳۰۳۳۶۵۶	۵۰۹۲۸۰۷۰۹	۸۰۸۹۳۰۶۷	۲۷۱۱۷۳۲۵۶
سایر گروه ها	۱۳۳۳۳۹۵۰۹۸۱	۱۰۸۰۶۹۳۰۳	۱۳۰۳۳۶۵۸	۵۰۹۲۸۰۷۰۹	۸۰۸۹۳۰۶۷	۲۷۱۱۷۳۲۵۶

کارشناسی پردیس دانشگاه امیرکبیر

نوع	شهریه ثابت به ازای هر نیمسال	شهریه متغیر به ازای هر واحد دروس اصلی یا تخصصی نظری	شهریه به ازای هر واحد دروس شهریه دروس پایه	دروس عمومی	دروس عملی
پردیس خودگردان	۱۳۲۰۰۰۰۰	۱۶۴۰۰۰۰۰	۱۳۶۰۰۰۰۰	۳۷۲۰۰۰۰۰	۱۳۰۰۰۰۰۰

کارشناسی ارشد پردیس دانشگاه امیرکبیر

نوع	شهریه ثابت	شهریه دروس نظری	شهریه دروس عملی	شهریه پروژه
پردیس خودگردان	۱۳۲۰۰۰۰۰	۲۶۰۰۰۰۰۰	۲۶۰۰۰۰۰۰	۲۶۰۰۰۰۰۰
پردیس خودگردان کیش	۱۴۷۰۰۰۰۰۰	۲۴۸۰۰۰۰۰۰	۲۴۸۰۰۰۰۰۰	۲۴۸۰۰۰۰۰۰

پردیس های خودگردان دانشگاه های دولتی افزایش یافتند

درآمد بالایی که از طریق پردیس های خودگردان نصیب دانشگاه های دولتی می شود، به حدی جذاب است که طی سال های اخیر روسای دانشگاه ها را به فکر ایجاد پردیس های جدید انداخته باشد؛ به طوری که پردیس های بین المللی اروند، کاسپین و خلیج فارس دانشگاه تهران طی سال های ۱۴۰۲ و بهمن و اسفندماه سال ۱۴۰۱ افتتاح شدند. این در حالی است که دانشگاه تهران پیش از آن دو

پردیس کیش را در سال ۸۶ و بعد از آن پردیس ارس را در سال ۸۶ ایجاد کرده بود. دانشگاه تربیت مدرس هم که تنها دانشگاه تحصیلات تکمیلی کشور است، با وجود داشتن یک پردیس خودگردان در تهران، سال ۱۴۰۱ طرح ایجاد پردیس بین المللی خود را در منطقه آزاد اروند مصوب کرد که عملاً با موافقت شورای گسترش آموزش عالی جذب دانشجو

در این پردیس در اسفند ماه سال ۱۴۰۱ مصوب شد. البته این همه ماجرا نیست، بلکه دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی هم طبق گفته های امیررضا شانهائی، رئیس این واحد دانشگاهی در ۲۰ مرداد ماه امسال راه اندازی پردیس خودگردان را مصوب کرده و قرار است این پردیس در آینده افتتاح شود. البته همان طور که در این گزارش هم قید شد، دانشگاه هنر ایران

هم امسال به عنوان یکی از دانشگاه های دارای پردیس اقدام به پذیرش دانشجو کرده که نشان می دهد حرکت دانشگاه های کشور به سمت جذب چنین دانشجویانی متمرکز شده است. دانشگاه شهید بهشتی نیز یکی دیگر از دانشگاه هایی است که از سال ۱۴۰۱ با انعقاد تفاهم نامه راه اندازی پردیس بین المللی خود در قشم به جمع دانشگاه های دارای پردیس اضافه شده است.

رشد ۷ درصدی ظرفیت پردیس های خودگردان

با بررسی دفترچه انتخاب رشته در سه گروه علوم ریاضی، علوم انسانی و علوم تجربی اولین مساله ای که به چشم می خورد، این است که ۷ درصدی از دانشگاه های امکان پذیرش دانشجوی پولی را دارند؛ پردیس هایی که از حیث وابستگی به ۶ دانشگاه وابسته هستند. از طرف دیگر ظرفیت پذیرش در این پردیس ها هم با رشد ۷ درصدی همراه بوده و امسال قرار است ۲ هزار و ۲۴۱ دانشجوی پولی به این پردیس ها برونزد. در این میان سهم رشته های علوم ریاضی ۴۹ درصد از کل ظرفیت ها می شود و بعد از آن رشته علوم تجربی بیشترین ظرفیت را به خود اختصاص داده است. نکته قابل توجه در این میان آن است که دانشگاهی مانند هنر ایران امسال برای اولین بار می تواند ۵۵ دانشجو برای پردیس خود داشته باشد. از سوی دیگر بیشترین ظرفیت پذیرش دانشجو در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳ به پردیس دانشگاه امیرکبیر با ۳۱۵ نفر می رسد، دانشگاهی که البته نسبت به سال گذشته هم با رشد ۹ درصدی در جمعیت دانشجویان خود همراه بوده است.

۳۶ درصد از ظرفیت پردیس علوم انسانی در اختیار دانشگاه تهران

این وضعیت در حوزه علوم انسانی متفاوت است؛ چراکه دانشگاه زایل از کل ظرفیت ها ۳۷ درصد را در اختیار دارد، بعد از آن پردیس کیش دانشگاه تهران با سهم ۳۶ درصدی و پردیس کیش دانشگاه صنعتی شریف با سهم ۲۷ درصدی قرار دارد.

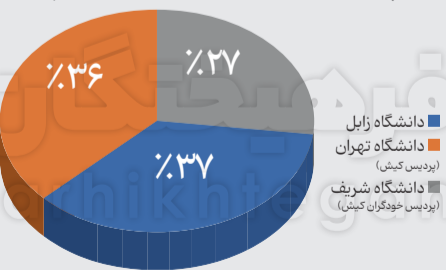
بیشترین سهم در حوزه علوم تجربی در اختیار پردیس های دانشگاه های تهران و زایل

در گروه علوم تجربی هم بیشترین ظرفیت به صورت مشترک به دو پردیس کیش دانشگاه تهران و پردیس دانشگاه زایل رسیده به طوری که هر کدام

۲۸ درصد از ظرفیت علوم ریاضی به پردیس امیرکبیر رسید

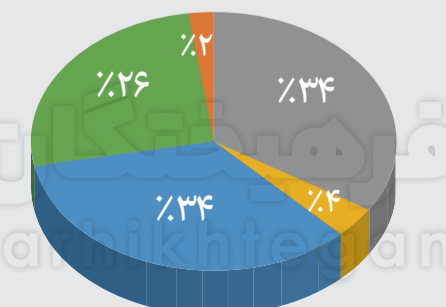
مساله اصلی دیگر آن است که هر کدام از این دانشگاه ها چه سهمی را از گروه های آزمایشی مختلف برعهده دارند. در گروه علوم ریاضی که

ظرفیت پردیس های خودگردان دانشگاه های دولتی در گروه علوم انسانی

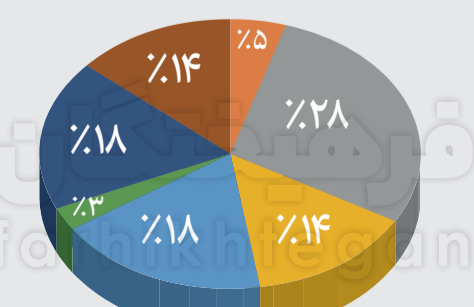

از آنها می توانند ۳۴ درصد از کل ظرفیت را در اختیار داشته باشند. بعد از آن پردیس کیش دانشگاه صنعتی شریف با سهم ۲۶ درصدی قرار دارد، دانشگاه شیراز هم با سهم ۴ درصدی در رتبه بعدی قرار گرفته و در نهایت ۲ درصد از این دانشجویان به صورت پردیسی جذب دانشگاه صنعتی شریف می شوند که محل تحصیل شان در تهران خواهد بود.

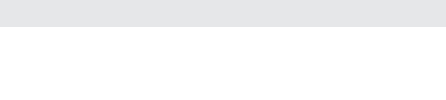
ظرفیت پردیس های خودگردان دانشگاه های دولتی در گروه علوم تجربی

ظرفیت پردیس های خودگردان دانشگاه های دولتی در گروه علوم ریاضی

ظرفیت پردیس های خودگردان دانشگاه های دولتی در گروه علوم انسانی

ظرفیت پردیس های خودگردان دانشگاه های دولتی در گروه علوم ریاضی

